УДК: 338.43

Красноштан А.О. *здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, 1-го року навчання,*
Науковий керівник: Гаврилюк В.П.
к.е.н., доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України
(м. Київ, Україна)

ПЕРСПЕКТИВИ ВІДРОДЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО МЕДОВАРІННЯ В УМОВАХ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Питний мед, або медівка, є старовинним напоєм з багатою історією та особливим смаком. Його створення – це майстерність, що поєднує вікові традиції та сучасні виробничі підходи. Виготовлення медових напоїв є процесом досить складним і вимагає деяких зусиль, а глибоке розуміння всіх його етапів та складових є надзвичайно важливим.

Відродження давніх ремесел завжди несе в собі особливу цінність, адже це не лише повернення до витоків, але й можливість для нового економічного та культурного зростання. Одним із таких унікальних напрямків в Україні є

традиційне медоваріння, що має глибоке історичне коріння. В умовах активного розвитку сільського підприємництва відкриваються нові перспективи для відродження цієї самобутньої галузі, поєднуючи багатовікові традиції з сучасними можливостями для створення унікальних продуктів, розвитку туризму та зміцнення місцевої економіки. Саме тому, відродження традицій українського медоваріння має значний потенціал у контексті розвитку сільського підприємництва, адже тут сприятливо поєднуються різноманітні ключові фактори, здатні дати потужний імпульс цьому напрямку. Далі ми детальніше розглянемо ці можливості.

Серед основних характеристик відрродження галузі медоваріння можна виділити три основних риси. Для відродження медоваріння існують деякі передумови, а саме – зростаючий інтерес до крафтових та натуральних продуктів, викликаний загальним підвищенням національної свідомості. В осанні роки спостерігається тенденція до відродження історично-культурної спадщини України. Оскільки галузь медоваріння є притаманною нашим землям ще за часів Київської русі, медові напої стають одним зі знакових історично-культурних надбань нашого народу [1]. Крім того, сьогодні споживачі все більше цінують унікальні, вироблені невеликими партіями продукти з натуральних інгредієнтів. Медоваріння, з його багатовіковою історією та використанням меду як основної сировини, чудово вписується в цей тренд. Люди шукають альтернативу масовому виробництву, і крафтовий медівник може запропонувати особливий смак та якість.

Другою передумовою відродження медових напоїв є доступність сировини – пряма підтримка галузі українського бджільництва. Україна є лідером Європи за обсягом виробництва та реалізації меду та інших продуктів бджільництва. Єдиним мінусом цього факту є майже повна відсутність доданої вартості продукції з пасік України. Значний потенціал розвитку та розширення можливостей для галузі бджільництва відкриває медоваріння – виробництво напоїв на основі меду [2]. Це і підтримка пасік через закупівлю меду, і створення доданої вартості продукції бджільництва, і потенціал виходу на міжнародний ринок.

І третьою можливістю для галузі медоваріння є туристичний потенціал та гастрономічна привабливість. Традиційні українські напої, і особливо медівки, мають усі шанси стати яскравою перлиною гастрономічного туризму. Уявіть собі невеликі, затишні медоварні господарства, розкидані мальовничими куточками України. Вони можуть не лише виробляти унікальні медові напої за старовинними рецептами, але й гостинно відчиняти свої двері для туристів. Пропонуючи захопливі екскурсії процесом виробництва, від знайомства з бджільництвом до секретів бродіння та визрівання медівки, такі господарства створять незабутні враження. Дегустації різних сортів медівок, кожен з яких матиме свій неповторний смак та аромат, стануть справжньою гастрономічною пригодою. Для туристів, які прагнуть зануритися в місцеву культуру та відчути автентичний смак України, відвідування таких медоварних осередків стане

обов'язковою частиною їхньої подорожі [3]. Це, безперечно, відкриє нові перспективи для сільських підприємців, забезпечуючи їм додаткове та стабільне джерело доходу, а також сприяючи популяризації місцевих традицій та продуктів.

На основі розглянутих можливостей та викликів, зробимо невеличкий SWOT-аналіз (таб.1).

Таблиця 1

SWOT-аналіз проекту медоварні

Сильні сторони	**Слабкі сторони**
Акцент на використанні натурального меду та екологічно чистих технологій. Відродження давніх українських традицій. Створення унікальних рецептур та сортів медових вин. Внесок у розвиток галузі бджільництва. Власний виробничий простір	Тривалий виробничий цикл Високі початкові інвестиції Необхідність створення та просування нового бренду на ринку. Залежність від якості та постачання меду
Можливості	**Загрози**
Зростаючий інтерес до крафтових та натуральних напоїв Нішевий ринок медових вин Розвиток агротуризму Потенціал експорту (у майбутньому) Співпраця з ресторанами та спеціалізованими магазинами Розвиток онлайн-продажів	Висока конкуренція на ринку алкогольних напоїв Зміни в законодавстві щодо виробництва та обігу алкоголю Зростання цін на сировину Негативне ставлення до алкоголю

Джерело: створено автором.

Попри значний потенціал, відродження традицій українського медоваріння в сучасних умовах стикається з низкою серйозних викликів. Перш за все, повномасштабна війна та спричинена нею економічна нестабільність створюють значні труднощі для розвитку будь-якого бізнесу, включаючи медоваріння. Це проявляється у порушенні логістичних ланцюжків, ускладненні постачання якісної сировини та зниженні купівельної спроможності населення. Крім того, зміна клімату та екологічні проблеми, зокрема використання пестицидів у сільському господарстві, несуть загрозу для бджільництва, що безпосередньо впливає на врожайність та якість меду – основної сировини для медоваріння. Не слід також забувати про високу конкуренцію на ринку алкогольних напоїв, яка вимагає від виробників медових напоїв розробки ефективних маркетингових стратегій для завоювання свого споживача.

Іншими важливими викликами є недостатня кількість кваліфікованих кадрів, які володіють як традиційними знаннями, так і сучасними технологіями виробництва медових напоїв, а також необхідність забезпечення стабільного доступу до якісної сировини та налагодження ефективної системи контролю якості на всіх етапах виробництва. Окремої уваги потребують регуляторні та

законодавчі аспекти, пов'язані з виробництвом та обігом алкогольних напоїв, вимогами щодо харчової безпеки та маркування продукції, дотримання яких є обов'язковим для легального ведення бізнесу.

Підсумовуючи вищесказане, відродження традицій українського медоваріння в умовах розвитку сільського підприємництва є перспективним напрямком, що спирається на багату культурну спадщину, зростаючий інтерес до натуральних продуктів та наявність якісної сировини. Розвиток агротуризму та використання сучасних маркетингових інструментів відкривають нові можливості для збуту та популяризації медових напоїв.

Список використаних джерел:

1. Плахтій П. Д., Підгорний В. К. Основи домашнього медоваріння. – Кам’янець-Подільський, 2011. – 48 с.
2. Тишко О.В., Андреєва О.А. Унікальні властивості використання натурального меду / Innovations and prospects in modern science. Proceeding of the 4th International scientific and practical conference. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2023, pp. 28-34.
3. Корнілова В. В., Корнілова Н. В. Сучасні тенденції розвиту гастрономічного туризму. Ефективна економіка. 2018. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6112

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ «РОЛЬ МОЛОДІ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»

15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]**:** зб. матеріалів IX міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+, 101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту (протокол № 11 від 19 травня 2025 року)

Збірник укладено за матеріалами IX міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямами роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова); Дєліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор; Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації; Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор; Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту; Алексеєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент; Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент; Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент; Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент; Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голєва М.С.,PhD, асистент; Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.
Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.
Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025